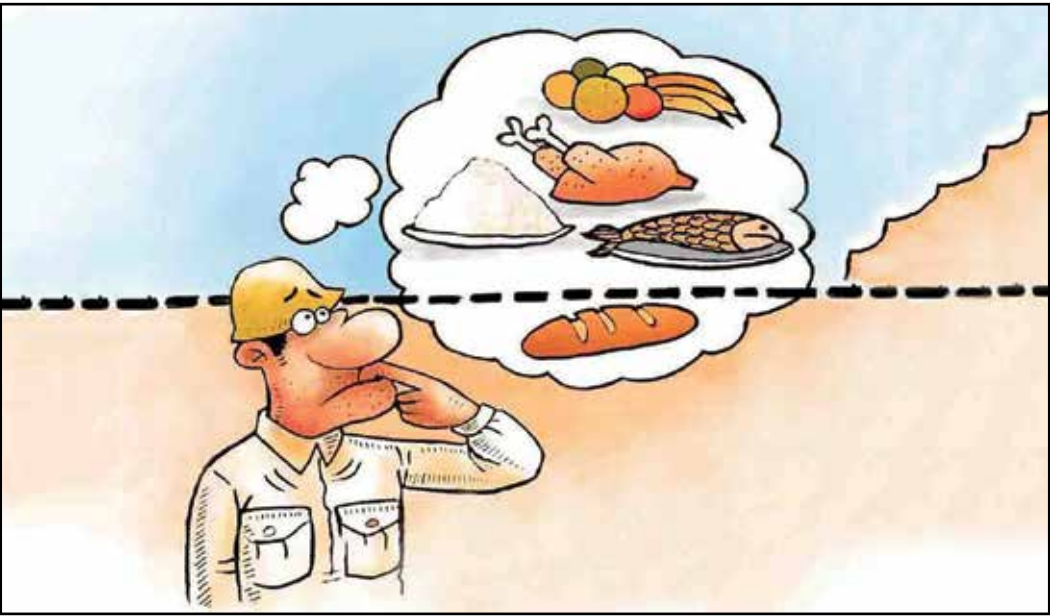

درصدها در مقابل رشد ریالی هزینه‌های زندگی کارآیی ندارند

وقتی افزایش ۱۰۰ درصدی حقوق هم کافی نیست

نسرین هزاره مقدم

«سبد معیشت خانوارهای کارگری» مولفهای کاملاً قابل احصا برای نرخ گذاری شاخص هزینه‌های زندگی کارگران است که از میانه دهه ۹۰ و طبق تصمیم شورای عالی کار مقرر شد که پایه مذاکرات مزدی باشد. محاسبه این مولف‌نیز باتصمیم همین نهاداز راه سه جانبه‌گرایی در کمیته‌ای ذیل شورای عالی کار با عنوان کمیته دستمزد آغاز شد. البته بند دوم ماده ۴۱ قانون کار که تنها بند الزام‌آور مزدی در این قانون است نیز چیزی جز این نمی‌گوید.

امسال اما اوضاع کاملاً متفاوت از قبل است. برای مذاکرات مزدی ۱۴۰۲، هنوز سبد معیشت خانوارهای کارگری محاسبه نشده است و این در حالی ست که نیمه اسفند را هم پشت سر گذاشته‌ایم. به باور فعالان کارگری، به نظر می‌رسد نمایندگان دولت و کارفرمایان اهتمامی برای ورود جدی به مبحث سبد معیشت ندارند و در واقع نمی‌خواهند ابزاری برای مطالبه‌گری مزدی در دست کارگران باشد؛ ابزاری که نشان دهد حتی ۱۰۰ درصد افزایش دستمزد هم جوابگوی هزینه‌های پرشتاب زندگی نیست و نمی‌تواند حداقل‌یگیران را به خط فقر برساند.

با این همه، در سال‌های گذشته، محاسبه سبد معیشت خانوارهای کارگری، فرمول‌ها و راهکارهای مشخصی داشته است. جدول مرکز

آمار برای قیمت خوراکی‌ها و میزان کالری مصرفی براساس استانداردهای انستیتو پاستور ایران، مبنایی برای محاسبه سبد خوراکی‌های خانوار فراهم می‌آورد و در گام بعدی، با اعمال یک ضریب مربوط به دهک در آمدی کارگران، سبد معیشت کلی استخراج می‌شد.

نرخ سبد معیشت بهمین بالای ۱۸ میلیون تومان

«فرامرز توفیقی» فعال کارگری که چندین سال در کمیته دستمزد حضور داشته، بر اساس

توفیقی: جهش هزینه‌های زندگی در یازده ماه سال جاری، بیش از ۱۰۰ درصد دستمزد بوده و دقیقاً به همین دلیل است که ۱۰۰ درصد افزایش دستمزد هم دیگر جوابگو نیست و کارگران را به خط فقر حداقلی باز نمی‌گرداند

همین استانداردها و بااستناد به داده‌های آماری بهمین ۱۴۰۱، نرخ سبد معیشت خانوارهای کارگری را به‌طور مستقل محاسبه کرده است. وی ضمن تاکید بر اینکه «این سبد چندان واقع‌ی نیست چون اقلام خام خوراکی را مبنای قرار می‌دهد و به نتیجه واقعی برای سبد خوراکی‌های خانوار نمی‌رسد اما در حال معیاری ست که در سال‌های اخیر در شورای عالی کار پذیرفته شده است»، نام این سبدا را «سبد غیر عملیاتی بهمین ۱۴۰۱» گذاشته است.

توفیقی توضیح می‌دهد: «این سبد غذایی برای یک فرد بدون در نظر گرفتن فعالیت بدنی و براساس معیارهای یک سبد حداقلی محاسبه شده است. در یک روند واقعی سازی، باید میانگین سنی خانوار ۳۳ نفره، جنسیت، فعالیت بدنی و... دخیل می‌شد که می‌توانست سهم ۲۵۷۳ کیلو کالری میانگین هر فرد را دستخوش تغییر کند اما به دلیل توافق سه‌جانبه، این عدد حداقلی مبنای قرار گرفت».

محاسبه این فعال کارگری براساس نیازهای خوراکی اعلامی انستیتو پاستور ایران در جدولی انجام شده است که طی آن، نان و فرآورده‌های غلات با مصرف روزانه ۳۱۰ گرم ۷۸۹ کیلو کالری، برنج با میانگین مصرف روزانه ۹۵ گرم ۳۳۹ کیلو کالری، ماکارونی با میانگین مصرف روزانه ۲۰ گرم ۷۲ کیلو کالری، حبوبات با میانگین مصرف روزانه ۲۶ گرم ۹۱ کیلو کالری، سیب‌زمینی با

میانگین مصرف روزانه ۷۰ گرم ۵۷ کیلو کالری، سبزیجات با میانگین مصرف روزانه ۳۰۰ گرم ۸۵ کیلو کالری، میوه‌ها با میانگین مصرف روزانه ۲۸۰ گرم ۱۴۱ کیلو کالری، گوشت قرمز با میانگین مصرف روزانه ۳۶ گرم ۱۰۶ کیلو کالری، گوشت مرغ با میانگین مصرف روزانه ۶۴ گرم ۸۲ کیلو کالری، تخم‌مرغ با میانگین مصرف روزانه ۳۵ گرم ۴۵ کیلو کالری، لبنیات با میانگین مصرف روزانه ۲۵۰ گرم ۲۰۷ کیلو کالری، روغن‌های نباتی با میانگین مصرف روزانه ۳۵ گرم ۳۱۵ کیلو کالری، قند و شکر با میانگین مصرف روزانه ۴۰ گرم ۱۵۵ کیلو کالری و چای با میانگین مصرف روزانه ۱۰ گرم، سبد غذایی یک فرد را تشکیل می‌دهد.

توفیقی سپس با استناد به جدول یک مرکز آمار ایران برای بهمین ماه امسال، سبد غذایی خانوارهای کارگری را معادل ۶ میلیون و ۵۳۲ هزار تومان

محاسبه سبد خوراکی فوق، نشان می‌دهد که در بهمین ماه ۱۴۰۱، سبد غذای خانوارهای کارگری ۳۳ نفره، ۶ میلیون و ۵۳۲ هزار تومان است و این در حالی ست که حداقل دستمزد بهمین ماه کارگران به اضافه تمام ملحقات برای یک خانواده کارگری بایک پادو فرزند، فقط ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار تومان بیشتر از سبد خوراکی‌های خلوار است و به عبارت ساده‌تر، کل حداقل دستمزد ماهانه پای خوراکی‌های ورودان هم خوراکی‌های ساده و حداقلی.

توفیقی با استناد به این سبد خوراکی‌ها و با اعمال یک ضریب توافق شده قبلی (۳۶۶ درصد سهم خوراکی‌ها در هزینه‌های زندگی) سبد معیشت خانوارهای کارگری را محاسبه کرده است. با این توضیح که «به دلیل افزایش چشمگیر تورم مسکن، دهک خانوارهای کارگری به دهک پنجم سوق پیدا کرده است لذا سهم خوراکی‌ها باید ۳۴۳ درصد لحاظ شود که باز هم به دلیل توافقات استاندارد شورای عالی کار، این تغییر را کنار گذاشته‌ایم و به همان سهم غیر واقعی بسنده کرده‌ایم» محاسبه سبد معیشت کلی با این ضریب نشان می‌دهد که هر خانوار کارگری برای داشتن یک زندگی حداقلی باید ماهانه ۱۷۸ میلیون و ۴۸۳ هزار و ۷۷۰ ریال درآمد داشته باشد.

در واقع، سبد معیشت خانوارهای کارگری براساس داده‌های آماری بهمین ۱۴۰۱ (داده‌های رسمی مرکز آمار ایران) و با اتکا به سبد خوراکی‌های حداقلی خانوار، نزدیک به ۱۸ میلیون تومان است و به‌طور دقیق‌تر، ۱۷ میلیون و ۸۴۳ هزار تومان.

سبد معیشت خانوارهای کارگری براساس داده‌های آماری بهمین ۱۴۰۱ (داده‌های رسمی مرکز آمار ایران) و با اتکا به سبد خوراکی‌های حداقلی خانوار، نزدیک به ۱۸ میلیون تومان است و به‌طور دقیق‌تر، ۱۷ میلیون و ۸۴۳ هزار تومان

افزایش شدید هزینه‌های زندگی در سال جاری

حال سوال این است که افزایش هزینه‌های زندگی در یازده ماه سپری شده از سال ۱۴۰۱ با استناد به تورم سبد معیشت چقدر بوده است. توفیقی با بیان اینکه، سبد معیشت مذاکرات مزدی ۱۴۰۱، معادل ۸۹ میلیون و ۷۹۸ هزار و ۲۰۵ ریال بوده، می‌گوید: محاسبات فوق نشان می‌دهد که تا بهمین هزینه‌های زندگی ۸۸ میلیون و ۶۸۵ هزار و ۵۶۵ ریال افزایش یافته است که معادل تقریبی ۱۰۰ درصدی رشد هزینه‌های زندگی بوده است.

به عبارت دیگر در طول سال ۱۴۰۱، هزینه‌های حداقلی زندگی کارگران حداقل ۸ میلیون و ۸۶۸ هزار تومان افزایش یافته، در حالی که دستمزد کارگران با تمام مزایای قانونی به زحمت به ۶ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان می‌رسد. در واقعیت، جهش هزینه‌های زندگی در یازده ماه سال جاری، بیش از ۱۰۰ درصد دستمزد بوده است و دقیقاً به همین دلیل است که ۱۰۰ درصد افزایش دستمزد هم دیگر جوابگو نیست و کارگران را به خط فقر حداقلی باز نمی‌گرداند.

نزول سطح پوشش دستمزد از هزینه‌های زندگی

با این حساب سطح پوشش دستمزد از هزینه‌ها به کمترین میزان ممکن رسیده است. توفیقی می‌گوید: مساله این است که حداقل دستمزد ۱۴۰۱ در بهمین ماه، به سختی ۲۶ درصد سبد معیشت یا همان هزینه‌های حداقلی زندگی را پوشش می‌دهد و در واقع حداقل دستمزد در بهمین ماه، به سختی برای ده روز از ماه کفایت می‌کند.

در چنین شرایطی، باید پرسید آیا اهتمامی برای عمل به تنها بند الزام‌آور دستمزد در قانون کار یا همان بند دوم ماده ۴۱ وجود دارد و آیا طرف‌های دولتی می‌پذیرند آنچه برای کارگران اهمیت دارد، هزینه‌های ریالی زندگی ست که سر به فلک کشیده و در صدهای صوری افزایش به هیچ کاری نمی‌آید؟ این پرسشی است که جواب آن به زودی مشخص خواهد شد.

خواهد گرفت و به حاشیه خواهد رفت و نگرانی جامعه کارگری را به دنبال خواهد داشت.

وی با بیان اینکه دستمزد ۱۴۰۲ باید به همان شیوه و روال سال‌های قبل دنبال و تعیین شود، پیشنهاد کرد: بحث مزد منطقه‌ای از ابتدای سال آینده در دستور کار شورای عالی کار قرار گیرد و با فراغ‌بال بیشتر پیگیری شود.

شخص رئیس جمهور تمام‌قد ایستاده تماشکلات کشور یکی پس از دیگری رفع شود

مرتضوی با اشاره به اینکه در سال ۱۴۰۲ در دویخش باید گشت‌های بزرگی برداریم، ادامه داد: اشتغال از محل تبصره ۱۸ و بازگشت به چرخه تولید واحدهای را کد اولویت اصلی در سال آینده است. وی با اعلام اینکه وزارت کار متولی اشتغال است و با مردم صادق هستیم، گفت: نظام آموزشی اشتغال مناسب نیست و مراکز آموزشی فنی و حرف‌های باید مجاهدانه پای کار باشند. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با بیان اینکه آستین‌ها را بالا بزنیم تا شرمند مردم نشویم، گفت: شخص رئیس‌جمهور تمام‌قد ایستاده تماشکلات کشور یکی پس از دیگری رفع شود.

در این نشست «علی بابایی کارنامی» نماینده ساری در مجلس نیز با اشاره به اینکه بودجه کار آفرینی باید محقق شد، گفت: در حوزه درمان باید مشکلات رفع شود. وی با اشاره به اینکه مجلس ثابت کرده در خدمت مردم است، گفت: مشکلات جامعه کارگری را باید با وحدت همه گروه‌های کارگری و کارفرمایی حل کنیم. همچنین در این نشست نمایندگان تشکل‌های کارگری، کارفرمایی و تعاونگران استان مازندران به بیان دغدغه‌ها، مطالبات و راهکارهای خود در سطح استانی و ملی پرداختند.

اخبار کارگری

دبیرکل خانه کارگر:

نمایندگان کارگری شورای عالی کار مورد حمایت هستند

دبیرکل خانه کارگر گفت: از امروز نگران وضعیت معیشتی مردم در سال آینده هستیم. هم شاهد پرش‌های قیمتی هستیم و هم از مدت‌ها قبل پیش‌بینی این وضعیت را در زمینه گرانی کرده و هشدارهای آن را داده بودیم. به گزارش ایلنا، علیرضا محبوب افزود: از مدت‌ها پیش در حال استخراج رقم‌های مربوط به حداقل معیشت خانوار و سایر مبالغ مشابه بودیم و سه مدل نیز ارائه شد که به استحضار نمایندگان کارگران در شورای عالی کار رسیده و آنها هم در جلسات ارائه کردند. هنوز هم تا این لحظه بحث نهایی درباره میزان حداقل دستمزد سال آینده و رقم افزایش آن خارج نشده تا بتوانیم خبری در این زمینه ارائه دهیم اما تلاش همه کسانی که به عنوان نمایندگان گروه کارگری در شورا هستند این است که حداقل رقم افزایش مزد ممکن در نتیجه مذاکرات و چانه‌زنی‌های شورا رقم بخورد. محبوب ادامه داد: افزایش حداقل دستمزد هم در حقوق شاغلان تاثیر مستقیم دارد و هم روی مستمری بازنشستگان و بازماندگان و از کار افتادگان اثر دارد.

اگرچه بارها تاکید کردیم که اجرای ماده ۱۱۱ قانون تامین اجتماعی یعنی تامین حداقل معیشت برای بازنشسته‌نیاز به آن ندارد که دولت آن را مصوب کند و خود به خود از افزایش حداقل دستمزد شورای عالی کار باید پیروی کند. طبق ماده ۱۱۱ به بازنشستگان کمتر از حداقل معیشت به رسمیت شناخته شده نمی‌توان پرداخت کرد لذا وقتی کمتر از حداقل نمی‌توان داد، باید به صورت فوری این حداقل در حقوق بازنشستگان نیز اعمال شود. نماینده‌اوار پیشین مجلس گفت: مذاکرات شورای عالی کار برای تفهیم این معناست که شاغل و بازنشسته هر دو در وضعیت دشواری زندگی می‌کنند و از نظر معیشت و هزینه در تنگنا هستند. مسکن یک بار سنگین و خرید روزانه یک بار سنگین دیگر است. از جامعه کارگری انتظار داریم از مذاکره کنندگان کارگری مزد حمایت کرده و برای موفقیت آنها دعا کنند. محبوب تاکید کرد: نتیجه حمایت از اعضای کارگری شورای عالی کار، رسیدن این شورا در نتیجه مذاکرات به سطح عالی‌تری از دستمزد خواهد بود.

■ ■ ■

شورای عالی کار منتظر ارائه گزارش کمیته مزد است

نماینده کارگران در شورای عالی کار گفت: منتظر گزارش کمیته مزد در جلسه شورای عالی کار برای تعیین هزینه سبد معیشت و سپس چانه‌زنی درباره دستمزد کارگران هستیم. هادی ابوی در گفت‌وگو با خبرگزاری تسنیم گفت: موضع کارگران این است که مانند سنوات گذشته عدد و رقم سبد معیشت تعیین شود و سپس با ملاک قرار دادن به آن وارد چانه‌زنی مزدی شویم. وی با اشاره به اینکه روز ۲۲ اسفند ماه، جلسه شورای عالی کار با حضور شرکای اجتماعی برگزار می‌شود، گفت: به نظر می‌رسد این جلسه، جدی باشد.

نمایندگان کارگران منتظر گزارش کمیته مزد درباره هزینه‌های سبد معیشت در جلسه شورای عالی کار هستند تا بتوانند با ملاک قرار دادن آن مذاکرات مزدی را به صورت جدی آغاز کنند. ابوی افزود: محاسبه سبد معیشت بسیار واضح است. اگر بخواهیم به داده‌های رسمی مرکز آمار ایران استناد کنیم، هزینه سبد معیشت نزدیک ۱۸ میلیون تومان می‌شود. وی اظهار کرد: سال گذشته وقتی سبد معیشت را می‌بستم هر کیسه برنج که به قیمت دولتی توزیع می‌شد، ۱۷۰ هزار تومان بود و هم اکنون به ۳۵۰ تا ۴۰۰ هزار تومان افزایش یافته و دو برابر شده است. در مورد گوشت هم سال گذشته هر کیلو گوشت منجمد که به نرخ دولتی توزیع می‌شد، ۵۰ هزار تومان بود و اکنون به بیش از ۲۰۰ هزار تومان رسیده که قطعاً دستمزد ۱۴۰۲ را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

■ ■ ■

کشته و زخمی شدن ۱۲ نفر بر اثر آتش سوزی

آتش سسوزی گسترده در محل اسکان کارگران کشاورزی در شهرک علابین شهرری جان ۵ نفر را گرفت و باعث مصدومیت ۷ تن دیگر شد. به گزارش ایلنا و براساس گزارش سخنگوی سازمان آتش‌نشانی، در این آتش سوزی که پنجشنبه شب بر اثر آتش گرفتن مواد قابل اشتغال و انفجار چند سیلندر گاز اتفاق افتاد، ۵ نفر از اعضای چند خانواده کارگری که از اتباع غیر ایرانی بودند به علت سوختگی شدید جان باختند. همچنین ۷ مصدوم این حادثه به مرکز درمانی منتقل شدند اما وضعیت جسمی مناسبی ندارند.